

Asiakaspalaute nostaa Etelä-Pohjanmaan jälleenyhdistämistiimin vahvaksi lastensuojelun rakenteeksi

7.9.2026

Perheen jälleenyhdistäminen on yksi lastensuojelun vaativimmista tehtävistä. Se edellyttää pitkäjänteistä työskentelyä lapsen, vanhempien, sijaishuoltopaikan ja muun verkoston kanssa. Jälleenyhdistäminen ei ole yksittäinen päätös tai sijoituksen päättyessä tehtävä toimenpide, vaan prosessi, jota rakennetaan koko sijaishuollon ajan.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella tähän työhön on rakennettu oma jälleenyhdistämistiimi. Euroopan unionin osarahoittaman Perheiden jälleenyhdistäminen ja kokemustoimijuus monitoimijaisessa lastensuojelussa (jatkossa PerheYhdessä) -hankkeen ja hyvinvointialueen yhteistyössä toteutetulla asiakaspalautekyselyllä haluttiin selvittää, millaisena jälleenyhdistämiseen liittyvä työ näyttäytyy sijaishuollon asiakkaiden ja heidän huoltajiensa kokemuksissa.

Asiakaspalautekyselyyn vastasi kaikkiaan 42 henkilöä. Heistä 16 oli ollut jälleenyhdistämistiimin asiakkaana ja 26 oli muita sosiaalityön asiakkaita, joista osa saattoi olla myös jälleenyhdistämistiimin asiakkaita. Jälleenyhdistämistiimin asiakaspalaute kerättiin marras–joulukuussa 2025 ja sosiaalityön asiakaspalaute touko–kesäkuussa 2026.

Vastauksissa nousi esiin useita eroja ryhmien välillä. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaiden kokemuksissa korostuivat erityisesti työskentelyn tavoitteellisuus, osallisuus ja vanhemman mahdollisuus olla mukana lapsen arjessa, kun taas vuoden 2026 laajemmassa aineistossa nousivat esiin tavoitteiden epäselvyys, tiedonkulun haasteet, työntekijöiden vaihtuvuus sekä läheisverkostojen vähäinen huomioiminen. Vaikka

kyselyn vastaajamäärä olisi voinut olla huomattavasti suurempi suhteessa kohderyhmän kokoon, tulokset antavat vahvaa tukea sille, että jälleenyhdistämiseen erikoistuneelle työskentelylle on Etelä-Pohjanmaan lastensuojelussa perusteltu paikka. Ryhmien välisiä eroja tarkasteltaessa on kuitenkin huomioitava, ettei aineiston perusteella voida yksiselitteisesti osoittaa, mistä erot johtuvat. Niitä voivat selittää esimerkiksi asiakasryhmien erilaiset tilanteet ja palvelupolut, työskentelyn erilainen rakenne ja tavoitteellisuus, työntekijöiden vaihtuvuus sekä asiakkaiden erilaiset kokemukset saamastaan tuesta. Tästä huolimatta jälleenyhdistämistiimin asiakkaiden myönteiset kokemukset erityisesti työskentelyn tavoitteellisuudesta, osallisuudesta ja vanhemman mahdollisuudesta olla mukana lapsen arjessa muodostavat merkittävän havainnon, joka tukee erikoistuneen jälleenyhdistämistyöskentelyn asemaa osana Etelä-Pohjanmaan lastensuojelua.

Jälleenyhdistämisen tavoitteet tehdään näkyviksi

Selkein ero ryhmien välillä liittyi siihen, olivatko jälleenyhdistämistyöskentelyn tavoitteet sovittu selkeästi yhdessä. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaista lähes yhdeksän kymmenestä koki tavoitteiden olevan yhdessä sovittuja, kun taas muiden sosiaalityön asiakkaista näin koki alle puolet. Ero viittaa siihen, että jälleenyhdistämistiimin työssä jälleenyhdistämisen tavoite näyttäytyy asiakkaalle konkreettisempana osana työskentelyä. Tulosta on kuitenkin syytä tarkastella myös suhteessa siihen, että jälleenyhdistämistiimin asiakkuuteen ohjautuneet asiakkaat ovat jo aiemmin olleet suunnitelmallisen sosiaalityön piirissä ja heidän asiakassuunnitelmiensa laadintaan ja työskentelyn tavoitteellisuuteen on näin ollen voinut liittyä jo ennen jälleenyhdistämistiimin asiakkuutta selkeämpi tavoitteiden asettaminen. Tästä huolimatta tulos kertoo siitä, että jälleenyhdistämisen tavoite näyttäytyy tiimin työskentelyssä asiakkaalle selkeänä ja konkreettisena: asiakkaalla on parempi käsitys siitä, mitä kohti työskentelyssä edetään ja millaisia asioita prosessissa tavoitellaan.

Kaikille sijaishuollon asiakkaille suunnatussa kyselyssä 73 % vastaajista ilmoitti, että tarvittavat asiakirjat, kuten lapsen ja vanhemman/vanhempien asiakassuunnitelmat, oli tehty joko toiselle tai molemmille. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaille suunnatussa kyselyssä vastaava osuus oli 81,3 %. Kuitenkin esimerkiksi lapsen asiakassuunnitelmassa määritellyissä jälleenyhdistämisen tavoitteissa jälleenyhdistämistiimin asiakkaiden kokemukset olivat myönteisempiä. Asiakassuunnitelma ei jää tällöin vain asiakirjaksi, vaan sen tavoitteet kytkeytyvät käytännön työskentelyyn ja yhteiseen suuntaan.

Asiakkaan osallisuus vahvistuu

Myös osallisuudessa vastaajaryhmien välillä näkyi selkeä ero. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaat kokivat muita asiakkaita useammin, että he olivat saaneet osallistua omaa tai perheensä tilannetta koskevaan päätöksentekoon. He myös kokivat vahvemmin, että olivat saaneet kertoa mielipiteensä omaa tilannettaan koskevissa asioissa.

Jälleenyhdistämistyössä tarkastellaan usein vaativia ja herkkiä kysymyksiä: millaisia muutoksia perheen

tilanteessa tarvitaan, millaista tukea vanhempi tarvitsee ja millä edellytyksillä lapsen kotiinpaluu voisi olla lapsen edun mukaisesti mahdollista. Näitä kysymyksiä ei voida ratkaista yksin ammattilaisten kesken. Jälleenyhdistämisen tulee olla yhteinen prosessi, jossa lapsen ja vanhempien näkemyksiä kuullaan ja ne otetaan aidosti osaksi työskentelyä. Asiakaspalautteen perusteella tämä toteutuu jälleenyhdistämistiimin työskentelyssä vahvemmin kuin muiden kyselyyn vastanneiden sosiaalityön asiakkaiden kokemuksissa.

Vanhemman paikka lapsen arjessa säilyy

Yksi kyselyn kiinnostavimmista eroista liittyi vanhemman osallistumiseen lapsen arkeen sijaishuollon aikana. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaat arvioivat tämän selvästi myönteisemmin kuin muut sosiaalityön asiakkaat. Tulos kertoo jälleenyhdistämistyön keskeisestä ajatuksesta: vanhemmuus ei pääty sijoitukseen.

Lapsen ja vanhemman suhdetta voidaan tukea esimerkiksi yhteydenpidolla, vierailuilla, yhteisillä tapaamisilla, kouluun ja terveydenhuoltoon liittyvällä osallistumisella, harrastuksilla sekä kotiharjoittelulla. Vanhemman mukanaolo lapsen elämässä rakentaa parhaimmillaan myös niitä edellytyksiä, joita mahdollinen kotiinpaluu myöhemmin tarvitsee. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaiden kokemukset osoittavat, että tämä näkökulma on tullut osaksi käytännön työskentelyä.

Verkostoyhteistyö mukana jälleenyhdistämisessä

Jälleenyhdistämistiimin asiakkaat arvioivat myös ammattilaisten välisen yhteistyön myönteisemmin kuin muut sosiaalityön asiakkaat. Samansuuntainen ero näkyi siinä, miten vanhemman omiin tuen tarpeisiin liittyvää ammattilaisverkostoa oli otettu mukaan työskentelyyn.

Jälleenyhdistämisessä tarvitaan usein useita toimijoita. Perheen tilanteeseen voivat liittyä esimerkiksi sijaishuoltopaikka, sosiaalityö, terveydenhuolto, päihde- ja mielenterveyspalvelut, koulu sekä muut lapselle ja vanhemmalle tärkeät palvelut ja ihmiset. Erillisten palvelujen sijaan tarvitaan yhteinen näkemys siitä, mitä perheen tilanteessa tavoitellaan ja millä tavoin eri toimijat voivat tukea tätä tavoitetta. Jälleenyhdistämistiimin yksi merkittävä tehtävä onkin toimia rakenteena, joka kokoaa tätä kokonaisuutta yhteen.

Läheisten mukaan ottamisessa on vielä vahvistettavaa

Kaikki tulokset eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti vahvoja. Myös jälleenyhdistämistiimin asiakkaat kokivat, että perheen läheisten mukaan ottamisessa on vielä parannettavaa. Tiimin asiakkaiden kokemukset olivat tässäkin myönteisempiä kuin muiden asiakkaiden, mutta läheisten osallistumisen arvio jäi kokonaisuutena maltilliseksi.

Tämä kertoo siitä, että jälleenyhdistämisen kehittämisessä on edelleen tärkeää kysyä, ketkä ovat lapselle

merkityksellisiä ihmisiä ja millä tavalla heidän mukanaolonsa voisi tukea lapsen hyvinvointia ja perheen jälleenyhdistämistä. Jälleenyhdistämistyö ei koske vain lasta ja vanhempaa. Se koskee usein koko lapsen ympärillä olevaa ihmissuhdeverkostoa.

Avovastaukset tuovat kokemukset näkyviksi

Määrällisten vastausten lisäksi kyselyn avoimet vastaukset tuovat näkyviin eroja vastaajaryhmien kokemuksissa. Jälleenyhdistämistiimin asiakkaiden vastauksissa kuvattiin esimerkiksi hyvää työskentelyä, avoimuutta, toimivaa suhdetta työntekijöihin ja uusien näkökulmien saamista omaan tilanteeseen. Yksi vastaaja kuvasi olevansa erittäin tyytyväinen jälleenyhdistämistiimiin. Toisessa vastauksessa nostettiin esiin avoin ja toimiva suhde työntekijöihin sekä se, että työskentely oli antanut uusia näkökulmia omaan tilanteeseen.

Muiden sosiaalityön asiakkaiden avovastauksissa puolestaan nousi esiin kokemuksia siitä, ettei tavoitteita ollut kerrottu, mielipiteitä ei ollut huomioitu päätöksissä, työntekijät olivat vaihtuneet usein ja tiedonkulku oli ollut heikkoa. Eräässä vastauksessa kuvattiin tilannetta, jossa jälleenyhdistämisestä oli asiakkaan kokemuksen mukaan keskusteltu vasta toistuvien pyyntöjen jälkeen. Toisessa nostettiin esiin sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus ja sen vaikutus siihen, miten hyvin työntekijät olivat perheen tilanteesta ajan tasalla.

Avovastaukset eivät edusta kaikkien vastaajien kokemuksia, eikä niiden perusteella voida tehdä suoraa johtopäätöstä koko sosiaalityön laadusta. Ne kuitenkin täydentävät määrällisiä tuloksia ja auttavat ymmärtämään, mistä asiakaskokemusten erot voivat muodostua.

Jälleenyhdistäminen tarvitsee rakenteen, jossa se pysyy näkyvissä

Kyselyyn vastanneiden määrä jäi suhteellisen pieneksi kohderyhmän kokonaismäärään nähden, mikä rajoittaa tulosten kattavuutta ja yleistettävyyttä. Tuloksia tuleekin tulkita suuntaa antavina kuvauksina vastaajien kokemuksista, ei koko kohderyhmää edustavana tietona. Ne tarjoavat kuitenkin arvokasta tietoa jälleenyhdistämistyöhön liittyvistä kokemuksista ja kehittämistarpeista Etelä-Pohjanmaalla.

Jälleenyhdistämisen toteutuminen ei ole itsestäänselvyys. Pitkään jatkuneessa sijaishuollossa tavoitteet voivat muuttua epäselviksi, perheen tilanteet vaihdella ja yhteydenpito haastaa kaikkia osapuolia. Siksi jälleenyhdistämiselle tarvitaan aikaa, osaamista ja ennen kaikkea rakenne, jossa sen tavoitteet pysyvät näkyvissä.

Etelä-Pohjanmaan jälleenyhdistämistiimin asiakaspalaute antaa aihetta nähdä tiimi onnistuneena rakenteellisena ratkaisuna. Se on tehnyt jälleenyhdistämisen tavoitteellisesta työskentelystä näkyvämmän osan lastensuojelun sijaishuoltoa ja tarjonnut rakenteen, jossa lapsen, vanhempien ja muun verkoston kanssa voidaan työskennellä yhteistä tavoitetta kohti. Kyselyn perusteella jälleenyhdistämistiimin työskentelyssä on

pystytty vahvistamaan asiakkaan osallisuutta, tekemään tavoitteita näkyviksi ja pitämään vanhempi mukana lapsen elämässä.

Asiakaspalaute nostaa esiin jälleenyhdistämistyön kehittämistarpeita ja mahdollisuuksia. Se osoittaa samalla, että jälleenyhdistämiselle oma, siihen erikoistunut rakenne voi tehdä merkittävän eron siinä, miten tavoitteellinen, osallisuutta vahvistava ja perheen kanssa yhdessä rakennettava työskentely toteutuu. Jälleenyhdistäminen alkaa siitä, että sijoituksen aikana tehdään tavoitteet yhdessä näkyviksi, pidetään lapselle tärkeät ihmissuhteet keskiössä ja rakennetaan askel askeleelta niitä edellytyksiä, joiden varaan lapsen ja perheen tulevaisuus voi rakentua.

Tutustu PerheYhdessä-hankkeeseen. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Sonja Lammi
Sosionomi (AMK), Projektipäällikkö, Perheiden jälleenyhdistäminen ja kokemustoimijuus monitoimijaisessa lastensuojelussa -hanke
TKI, Hyvinvointi ja luovuus
SEAMK

Petta Porko
YTM, sosiaalityöntekijä, TKI-asiantuntija, Perheiden jälleenyhdistäminen ja kokemustoimijuus monitoimijaisessa lastensuojelussa -hanke
TKI, Hyvinvointi ja luovuus
SEAMK